

การพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

วิไลภรณ์ สีสมพร¹ และ เยาวพา กองเกต²

Wilaiporn Sisomphon and Yaowapa Kongket

^{1,2} คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Faculty of Humanities and Social Sciences Loei Rajabhat University

E-mail: Wilaiporn.gan@lru.ac.th *Corresponding author

Article History

Received; 24-10-2025; Revised;
03-09-2026; Accepted; 21-09-2026
<https://doi.org/10.14456/issc.2026.45>

คำสำคัญ:

ระบบ; กลไก; การบริหารจัดการงานวิจัย

บทคัดย่อ

บทนำ: การพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เป็นการพัฒนาการบริหารจัดการงานวิจัยภายในคณะ เพื่อให้ได้รับการขับเคลื่อนบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย และนำไปเป็นแนวทางปรับปรุงระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยภายในคณะ **วัตถุประสงค์ของการวิจัย:** เพื่อพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย **ระเบียบวิธีวิจัย:** งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดวงจรเดมมิง (PDCA) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 30 คน **ผลการวิจัย:** พบว่า การวางแผน คณะมีแนวทางการวางแผนบริหารงานที่ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายมหาวิทยาลัย แต่มีข้อจำกัดสำคัญในด้านการจัดสรรจำนวนทุนวิจัยภายใน และการเข้าถึงแหล่งทุนภายนอก เนื่องจากขาดฐานข้อมูลและเครือข่ายที่สนับสนุนที่เพียงพอ การดำเนินการปฏิบัติตามแผน มีระบบขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาของมหาวิทยาลัย มีช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจน และมีบุคลากรสนับสนุนการดำเนินงาน การตรวจสอบ มีกลไกการกลั่นกรองข้อเสนอโครงการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมแบบประเมินที่ครอบคลุมทุกประเด็นสำคัญ จึงช่วยให้การตรวจสอบคุณภาพงานวิจัยมีความรัดกุม การปรับปรุง คณะควรเพิ่มโอกาสการเข้าถึงทุนวิจัย ปรับใช้ระบบดิจิทัลในทุกขั้นตอน และพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้สามารถใช้งานระบบออนไลน์เพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ **สรุป:** คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีระบบบริหารจัดการงานวิจัยที่ชัดเจนตามวงจร PDCA แต่ยังจำเป็นต้องเพิ่มโอกาสเข้าถึงทุนวิจัยและเครือข่ายภายนอกการพัฒนาแบบดิจิทัลและศักยภาพบุคลากรด้านการใช้งานระบบออนไลน์จะช่วยให้การบริหารงานวิจัยมีประสิทธิภาพและยั่งยืนยิ่งขึ้น

DEVELOPMENT OF SYSTEMS, MECHANISMS, AND RESEARCH MANAGEMENT OF THE FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES LOEI RAJABHAT UNIVERSITY

Keywords:

System; Mechanism; Research Management

ABSTRACT

Introduction: The development of a research management system and mechanism at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University, aims to strengthen internal research management, facilitate the achievement of institutional objectives, and provide a framework for improving research management practices within the faculty. **Objective:** This study aimed to develop a research management system and mechanism for the Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University. **Method:** This qualitative study employed semi-structured interviews to collect data from 30 key informants. The data were analyzed based on the Deming Cycle (PDCA), comprising four dimensions: Plan, Do, Check, and Act. **Results:** In the planning dimension, the faculty had clear research management planning aligned with university policies. However, limitations remained in the allocation of internal research funding and access to external funding due to insufficient databases and supporting networks. In the implementation dimension, research management procedures followed the university's prescribed timelines, with clear communication channels and supporting personnel. In the checking dimension, research proposals were systematically screened by experts using comprehensive evaluation forms, contributing to rigorous quality assurance. In the improvement dimension, the faculty should enhance access to research funding, adopt digital systems throughout the research management process, and strengthen staff competencies in using online systems to support effective research administration. **Conclusion:** The faculty has a clearly structured research management system based on the PDCA cycle; however, greater access to research funding and external networks is still needed. The development of digital systems and staff competence in using online platforms will enhance the efficiency and sustainability of research administration.

1. บทนำ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เป็นคณะที่ดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนา คือ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีอัตลักษณ์ท้องถิ่นและสากลสู่สังคมอุดมปัญญา ทั้งนี้ คณะได้ดำเนินงานโดยการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและผลิตบัณฑิตให้ได้มาตรฐาน พัฒนางานวิจัยและการบริการวิชาการ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนในท้องถิ่นสืบสานศิลปและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และมีแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามโครงสร้างของสำนักงานคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แบ่งโครงสร้างออกเป็น 3 หน่วยงาน ได้แก่ 1) งานบริหารและพัฒนางานองค์กร 2) งานวิชาการ วิจัยและนวัตกรรม 3) งานพัฒนานักศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการและพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การวิจัย นวัตกรรม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ซึ่งงานวิจัยและนวัตกรรม เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการบริหารงาน เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่และการให้บริการงานวิจัย งานสร้างสรรค์และนวัตกรรม ของสำนักงานคณบดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นงานที่ให้การสนับสนุนกระบวนการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นระบบให้กับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา มีความต้องการทางองค์ความรู้ใหม่ โดยการเขียนเสนอโครงการวิจัยขอรับทุนวิจัยจากแหล่งทุนต่าง ๆ ที่มีการประกาศรับข้อเสนอ โครงการวิจัยของแต่ละแหล่งทุน ซึ่งแหล่งทุนวิจัย ไม่ว่าจะเป็นแหล่งทุนภายในและภายนอก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นหน่วยงานหนึ่งของ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ที่มีนโยบายสนับสนุนการดำเนินการวิจัยของบุคลากรภายในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และพันธกิจของมหาวิทยาลัย มีเป้าหมายให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีศักยภาพทางด้านการวิจัยเพิ่มขึ้นซึ่งในปัจจุบันการบริหารงานวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ได้ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติระบบและกลไกของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย อย่างเคร่งครัด ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี และมีประสิทธิภาพอยู่แล้วนั้น แต่ด้วยความหลากหลายของศาสตร์สาขาวิชา บุคลากรหลายท่าน มีความไม่เข้าใจรายละเอียดกระบวนการ ขั้นตอนการขอทุนอุดหนุนวิจัย จึงทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินงานวิจัยภายในคณะ นั้นจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ องค์กรประกอบที่ 2 การวิจัย ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 เงินสนับสนุนการวิจัยและงานสร้างสรรค์ พบว่า ในปีการศึกษา 2566 บุคลากรภายในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ขอรับทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายในและแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 21 คน จากจำนวนอาจารย์ทั้งหมด 80 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าสัดส่วนบุคลากรที่ขอรับทุนวิจัยยังอยู่ในระดับที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มเติม อีกทั้งจำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย (Faculty of Humanities and Social Sciences, 2024)^[3] แม้ว่าคณะจะมีแนวปฏิบัติและระบบกลไกในการบริหารงานวิจัยตามแนวทางของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย แต่การดำเนินงานในรูปแบบเดิมยังมีข้อจำกัดด้านการจัดการข้อมูลและการประสานงานระหว่างผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการจัดส่งและติดตามข้อเสนอโครงการ การรวบรวมผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ และการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นเอกสารและต้องดำเนินการผ่านหลายขั้นตอน ข้อจำกัดดังกล่าวอาจทำให้การติดตามสถานะงานและการรวบรวมข้อมูลใช้เวลานาน รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการเกิดข้อผิดพลาดของข้อมูลและเอกสาร

จากการทบทวนบริบทการบริหารงานวิจัยของคณะดังกล่าว พบว่า ช่องว่างสำคัญมีได้อยู่ที่การขาดแนวปฏิบัติด้านการบริหารงานวิจัย แต่เป็นข้อจำกัดของระบบสนับสนุนการดำเนินงานที่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูล การติดตามกระบวนการและการประสานงานระหว่างผู้ขอทุน เจ้าหน้าที่ และผู้ทรงคุณวุฒิได้อย่างเป็นระบบ ดังนั้น การพัฒนาระบบและกลไกสารสนเทศที่สนับสนุนกระบวนการบริหารจัดการงานวิจัยจึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะระบบที่สามารถรวบรวมข้อมูล ลดการใช้เอกสาร ช่วยติดตามสถานะการดำเนินงาน และสนับสนุนการประสานงานระหว่างผู้เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จากบริบทของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ยังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาระบบให้สอดคล้องกับกระบวนการทำงานและความต้องการของผู้ใช้งานในบริบทของคณะโดยเฉพาะ

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาการบริหารจัดการงานวิจัยภายในคณะ เพื่อลดปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิจัย จึงเป็นที่มาที่นักวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อให้ได้รับการขับเคลื่อนบรรลุมิติประสงค์ตามเป้าหมาย และนำไปเป็นแนวทางปรับปรุงระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยภายในคณะ โดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล เพื่อจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติเบื้องต้นสำหรับการขอทุนอุดหนุนวิจัยภายในคณะ ให้กับบุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และผู้ทรงตรวจงานวิจัยให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3. การทบทวนวรรณกรรม

Drucker, as cited in Tharasrisutthi & Towanabut (1999)^[9] กล่าวว่า การบริหารคือศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น ขณะที่ Khongthiang (1999)^[4] มองว่าเป็นกิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคอย่างเหมาะสม ส่วน Serirat et al. (2002)^[8] กล่าวว่า การบริหารประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และการควบคุม โดยใช้ทรัพยากรขององค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น การบริหารงานวิจัยจึงหมายถึง การจัดการระบบ กลไก กระบวนการ หรือกิจกรรมด้านการวิจัยที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องชี้ให้เห็นว่าการบริหารงานวิจัยต้องอาศัยระบบ และกลไกต่าง ๆ เป็นตัวขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่ง Deephaiboon (2022)^[2] กล่าวว่าระบบคือความเชื่อมโยงของ Element ที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ นโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม การดำเนินงาน ผลงาน และกลไก หมายถึง ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง การมีหน่วยงาน การปฏิบัติ จำนวนคน คุณภาพของคน วัสดุ ครุภัณฑ์ จำนวนเงิน สถานที่ ฯลฯ ที่เอื้ออำนวยให้ระบบขับเคลื่อนไปได้ อีกทั้งยังต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญในการบริหารซึ่งมี 4 อย่าง ที่เรียกว่า 4M ได้แก่ 1) คน (Man) 2) เงิน (Money) 3) วัสดุสิ่งของ (Materials) 4) การจัดการในการขับเคลื่อนระบบบริหารผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายองค์กร ต้องให้ความสำคัญกับปรัชญาพื้นฐาน 4 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมของพนักงาน (Top Down และ Bottom Up) 2) การสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานมีความสามารถในการบริหารงานจัดการ (Manageability) 3) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) และ 4) การสร้างแรงจูงใจอย่างเหมาะสม (Rewarding) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่องค์กรต้องการอย่างต่อเนื่อง ระบบบริหารผลการปฏิบัติงานจึงเป็นการบริหารจัดการแบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนให้บุคลากรในองค์กรมีผลการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้ เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงโดยเริ่มจากขั้นตอนต่าง ๆ 5 ขั้นตอนประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ผลลัพธ์ที่ต้องการจากตำแหน่งงาน ขั้นตอนการติดตาม (Monitor) เพื่อทราบว่าเป้าหมายที่กำหนดกับผลที่ปฏิบัติได้จริงเป็นอย่างไร ขั้นตอนการพัฒนา (Develop) ไม่ว่าจะโดยวิธีการสอนงาน (Coaching) หรือการให้คำปรึกษา ขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามระยะเวลาที่กำหนด (Appraise) และขั้นตอนการให้ผลตอบแทนตามผลงาน (Reward) อย่างเหมาะสม (Bunyaprapatsorn, 2009)^[1]

จากทฤษฎีการจัดการองค์กรกิจกรรมที่นักบริหารส่วนใหญ่ทำจะแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) การจัดการแบบเดิม (Traditiona Management) เช่น การตัดสินใจ การวางแผน และการควบคุม 2) การติดต่อสื่อสาร (Communication) เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลประจำวัน และทำงานสาร 3) การจัดการด้านทรัพยากรบุคคล (Human Resource Management)

เช่น การจูงใจ การสร้างวินัย จัดการความขัดแย้ง งานบุคคล และการฝึกอบรม และ 4) การสร้างเครือข่าย (Networking) เช่น การเข้าสังคม เล่นการเมืองในองค์กร และมีกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานภายนอก

1) ระบบการบริหารงานวิจัย National Research Council of Thailand (2008)^[5] ได้พัฒนาระบบบริหารจัดการงานประเทศ (National Research Management System : NRMS) เป็นโปรแกรมประยุกต์ที่ใช้งานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลการบริหารจัดการงานวิจัย และงบประมาณวิจัยระหว่างหน่วยงานภาครัฐ นักวิจัย วช. แหล่งทุนวิจัย และสำนักงบประมาณ เกี่ยวการเสนอของงบประมาณการวิจัยจากทุนงบประมาณแผ่นดิน แหล่งทุน คอบช. และ แหล่งทุนอื่น ๆ โดยระบบได้แบ่งการบริหารงานวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นประกาศทุน ยื่นขอทุน ตรวจสอบข้อเสนอฯ ประเมินข้อเสนอฯ และแจ้งผลการประเมิน (Pre - audit) 2) ขั้นนำเข้าข้อเสนอใหม่ รายงานความคืบหน้า ติดตามความก้าวหน้า ประเมินผล และ การแจ้งเตือน งาน (On-going monitoring) 3) ขั้นการรายงานผลการวิจัย ประเมินผลงานวิจัย และ การติดตามการใช้ (Post-audit)

2) การบริหารเชิงระบบตามวงจร PDCA การทำงานตามวงจร PDCA เป็นกิจกรรมพื้นฐานการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ วางแผน (Plan) ปฏิบัติ (Do) ตรวจสอบ (Check) ปรับปรุง (Act) การดำเนินกิจกรรม PDCA อย่างเป็นระบบให้ครบวงจรอย่างต่อเนื่องหมุนเวียนไปเรื่อย ๆ ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้น วงจร PDCA นี้ ได้พัฒนาโดย ดร.ชิฮาร์ท ต่อมา ดร.เดมมิ่ง ได้นำมาเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ขั้นตอนแต่ละขั้นตอนของวงจร PDCA มีรายละเอียดดังนี้ (Phucharen, 2001)^[6]

2.1) การวางแผน (Plan) เป็นการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายในการวางแผนจะต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นตามนโยบาย วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งทั้งองค์กร การวางแผน ในบางด้านอาจจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงาน หรือเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ไปพร้อมกันด้วยข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้จะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพราะใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบได้ว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในแผนหรือไม่

2.2) การปฏิบัติตามแผน (Do) การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัติงานใด ๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่าง ๆ ของสภาพงานที่เกี่ยวข้องเสียก่อนในกรณีที่เป้งงานประจำที่เคยปฏิบัติหรือเป็นงานเล็ก อาจใช้วิธีการเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ถ้าเป็นงานใหม่หรืองานใหญ่ที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมากอาจต้องจัดให้มีการฝึกอบรมก่อนที่จะปฏิบัติจริง การปฏิบัติจะต้องดำเนินการไปตามแผน วิธีการ และขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้และจะต้องเก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

2.3) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) การตรวจสอบหรือการประเมินเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่ มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการทำงานหรือไม่ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญเนื่องจากในการดำเนินงานใด ๆ มักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนอยู่เสมอซึ่งเป็น อุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงาน การติดตามการตรวจสอบและการประเมินปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำควบคู่ไปกับการดำเนินงานเพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานต่อไป ในการตรวจสอบและการประเมินการปฏิบัติงานจะต้องตรวจสอบด้วยการปฏิบัติงานนั้นเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพงาน

2.4) การปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (Act) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเฉพาะหน้า หรือ การค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาซ้ำรอยเดิม การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิมเมื่อมีการดำเนินงานตามวงจร PDCA ในรอบใหม่ ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้ด้วย สรุปได้ว่าการบริหารในระดับ

ต่าง ๆ ทุกระดับตั้งแต่เล็กสุด คือการปฏิบัติงานประจำวันของบุคคลคนหนึ่งจนถึงโครงการในระดับใหญ่ที่ต้องใช้กำลังคนและเงินงบประมาณจำนวนมาก ย่อมมีกิจกรรม PDCA เกิดขึ้นเสมอ โดยมีการดำเนินกิจกรรมที่ครบวงจรบ้าง ไม่ครบวงจรบ้าง แตกต่างกันตามลักษณะงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในแต่ละองค์กรจะมีวงจร PDCA อยู่หลาย ๆ วง วงใหญ่สุดคือวงที่มีวิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรเป็นแผนงาน (P) แผนงานวงใหญ่นี้อาจครอบคลุมระยะเวลาต่อเนื่องกันหลายปี จึงจะบรรลุผล การจะผลักดันให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร ปรากฏเป็นจริงได้จะต้องปฏิบัติ (P) โดยนำแผนยุทธศาสตร์มากำหนดเป็นแผนการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์กร แผนการปฏิบัติงานประจำปีจะก่อให้เกิดวงจร PDCA ของหน่วยงานขึ้นใหม่ หากหน่วยงานมีขนาดใหญ่ มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจำนวนมากก็จะต้องแบ่งกระจายความรับผิดชอบไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้เกิดวงจร PDCA เพิ่มขึ้นอีกหลาย 1วงโดยมีความเชื่อมโยงและซ้อนกันอยู่ การปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งหมดจะรวมกันเป็นการปฏิบัติ (D) ขององค์กรนั้น ซึ่งองค์กรจะต้องทำการติดตามตรวจสอบ (C) และแก้ไขปรับปรุงจุดที่เป็นปัญหาหรืออาจต้องปรับเปลี่ยนใหม่ในแต่ละปี (A) เพื่อให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวนั้นปรากฏเป็นจริงทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ เพื่อให้การบริหารงานวิจัยเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพจึงศึกษาสภาพการบริหารงานวิจัยปัจจุบันของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

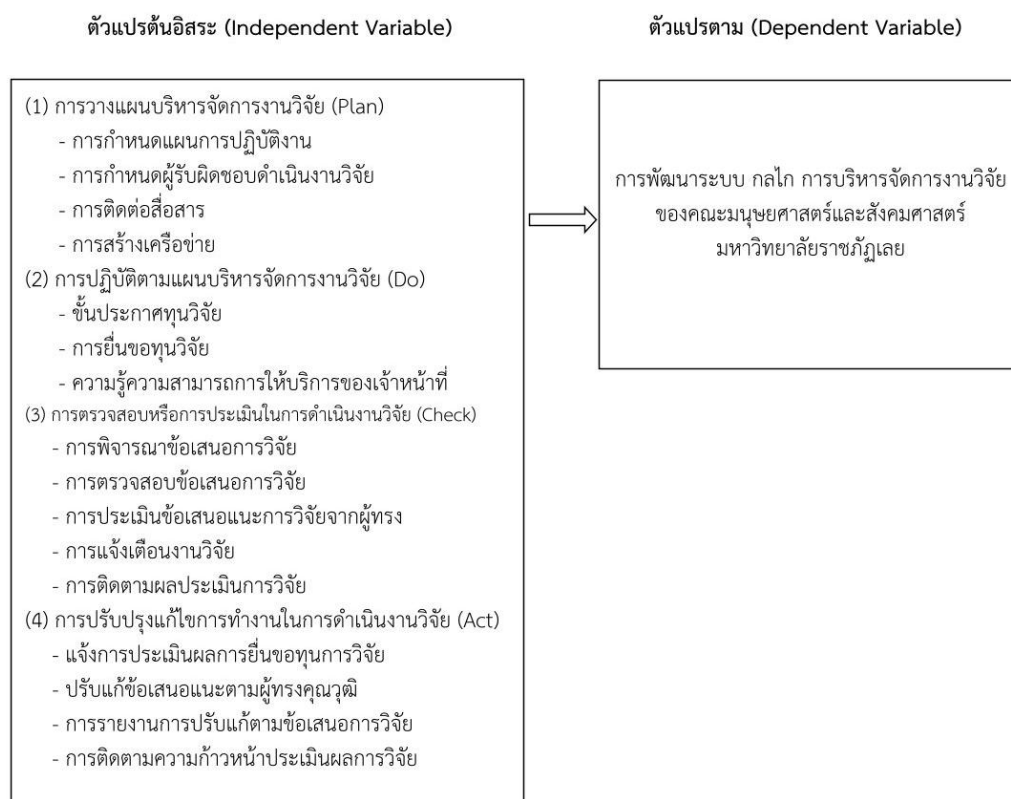
จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การบริหารจัดการงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับทั้งด้านระบบการบริหาร กระบวนการดำเนินงาน และปัจจัยสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง โดย Ratthaban and Rawadchu (2018)^[7] ศึกษาการพัฒนากระบวนการส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของบุคลากร และเสนอให้มีการปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงาน ส่งเสริมช่องทางการให้บริการที่หลากหลาย และเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการลดความซ้ำซ้อนและความล่าช้าของขั้นตอนการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิจัย ขณะเดียวกัน Udomsapanaya (2011)^[10] เสนอให้เห็นว่าความล่าช้าในการดำเนินงานอาจเกิดจากโครงสร้างและขั้นตอนการบริหารจัดการที่มีความซับซ้อน ดังนั้น การพัฒนาระบบการบริหารจึงควรมุ่งลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น และสร้างกระบวนการทำงานที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของผู้เกี่ยวข้อง จากการข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้รวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลได้นำไปพัฒนาเป็น “คู่มือขั้นตอนและแนวปฏิบัติทุนวิจัยภายในสำหรับนักวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย” โดยจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ทุนอุดหนุนการวิจัยของบุคลากรบริหารโดยสถาบันวิจัย ทุนอุดหนุนการวิจัยของบุคลากรงบลงสู่คณะบริหารโดยคณะ และทุนอุดหนุนการวิจัยของบุคลากรทุนวิจัยในชั้นเรียน โดยกำหนดขั้นตอนและแนวปฏิบัติการบริหารการดำเนินงานวิจัย

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษานี้ จึงแบ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการพัฒนาระบบกลไก การบริหารจัดการงานงานวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ดังนี้

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ระเบียบวิธีวิจัย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ข้อมูลการบริหารจัดการงานวิจัยเกี่ยวกับระบบกลไก โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิจัย จำนวน 30 คน จำนวน 4 กลุ่ม ประกอบไปด้วยดังนี้ 1) ผู้บริหาร จำนวน 7 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณางานวิจัย จำนวน 6 คน 3) บุคลากรสายวิชาการ จำนวน 15 คน 4) บุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 2 คน เกณฑ์การคัดเลือกการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ผู้บริหารระดับคณะ จำนวน 7 คน เกณฑ์การคัดเลือก คือ คณบดี รองคณบดี หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าสำนักงานคณบดี 2) ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณางานวิจัย จำนวน 6 คน เกณฑ์การคัดเลือก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจงานวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 3) บุคลากรสายวิชาการ จำนวน 15 คน เกณฑ์การคัดเลือก คือ ประธานกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรืออาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่มีประสบการณ์ ขอทุนวิจัยคณะมนุษยศาสตร์ 4) บุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 2 คน เกณฑ์การคัดเลือก คือ เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนตำแหน่งนักวิชาการเงิน และนักวิชาการพัสดุ

2. ตัวแปรที่ศึกษา

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบกลไก การบริหารจัดการงานวิจัย ปัญหา อุปสรรคและนำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ศึกษาถึง สภาพการบริหารจัดการงานวิจัยปัจจุบันของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ตามระบบวงจรของเดมมิ่ง PDCA ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายแผนงาน เป้าหมายของการบริหารงานวิจัย (Pan) การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงานเป้าหมายของการบริหารงานวิจัย (Do) การติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน (Check) การปรับปรุงแก้ไข (Act) และศึกษาความต้องการในการพัฒนาระบบ กลไก การบริหารงานวิจัย รวมทั้ง ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารจัดการงานวิจัย เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางในการพัฒนาการขับเคลื่อนระบบ กลไกการบริหารจัดการงานวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และการศึกษาวิเคราะห์จากเอกสาร (Document Analysis) เพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยสมุดบันทึก เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกภาพ และแบบสัมภาษณ์ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่ได้พัฒนาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลทั่วไป เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ในด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, ตำแหน่ง, ระดับการศึกษา, สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการงานวิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ตอนที่ 2 ด้านการให้ข้อมูลแนวทางพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนบริหารจัดการงานวิจัย 2) การปฏิบัติตามแผนบริหารจัดการงานวิจัย 3) การตรวจสอบหรือการประเมินในการดำเนินงานวิจัย 4) การปรับปรุงแก้ไขการทำงานในการดำเนินงานวิจัย ตอนที่ 3 ด้านข้อเสนอแนะ เป็นคำถามเกี่ยวกับการให้ข้อเสนอแนะ การบริหารจัดการงานวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย หลังจาก ผ่านการตรวจสอบของที่ปรึกษาเบื้องต้น ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา (content validity) และความถูกต้องทางภาษา รวมถึงได้ผ่านคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยแล้ว หลังจากนั้นทำการปรับแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับคณะ ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ที่มีประสบการณ์การทุนวิจัย โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น หลังจากที่ได้เลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและพัฒนาเครื่องมือการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ติดต่อกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอสัมภาษณ์ ทั้งผ่านทางโทรศัพท์หรือระบบออนไลน์เกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน และความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัย ปัญหา อุปสรรคและนำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาตามอธิบายเชิงพรรณนา แล้วนำข้อมูลมาอธิบายเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเน้นการพรรณนา เพื่อได้ข้อมูลแนวทางการพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยรายละเอียดของขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้ 1) การถอดบทสัมภาษณ์และการตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และนำข้อมูลที่ได้มาถอดความอย่างละเอียดเพื่อให้มั่นใจว่า

ข้อมูลที่ได้รับมีความถูกต้อง ครบถ้วน และสะท้อนความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์อย่างแท้จริง 2) การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น หลังจากการถอดบทสัมภาษณ์เสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานที่ศึกษาไว้ก่อนหน้า เช่น งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารทางวิชาการ หรือแนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องหรือความแตกต่างของข้อมูล 3) การเปรียบเทียบนี้ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถระบุแนวโน้ม หรือประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยได้อย่างชัดเจนมากขึ้น 4) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกและการสังเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งมุ่งเน้นไปที่ (1) การอธิบายลักษณะของข้อมูล (2) การแสดงแนวโน้มของประเด็นที่เกิดขึ้น (3) การเชื่อมโยงข้อมูลกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อตรวจสอบรูปแบบหรือแนวโน้มของข้อมูลที่ได้รับ และจัดกลุ่มข้อมูลตามหมวดหมู่หรือประเด็นสำคัญ เช่น 1) ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 2) ปัญหาและอุปสรรคที่พบ 3) แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา 5) การเชื่อมโยงข้อมูลกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์แล้วมาเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งช่วยให้สามารถอธิบายประเด็นที่ค้นพบได้อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ นอกจากนี้ ยังช่วยให้สามารถระบุได้ว่าข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์สอดคล้องกับแนวคิดทางวิชาการที่มีอยู่หรือไม่ และสามารถขยายขอบเขตความรู้เพิ่มเติมในบริบทของงานวิจัยได้ 6) การสรุปผลการวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางพัฒนา หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อค้นพบและนำเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยคำนึงถึง การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การลดปัญหาและอุปสรรคที่พบ การปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีความเหมาะสมและยั่งยืน แนวทางการพัฒนาที่นำเสนอจะต้องสามารถนำไปใช้ได้จริง และตอบสนองต่อความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้งานวิจัยมีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6. ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพัฒนาระบบกลไก การบริหารจัดการงานวิจัย ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย นำเสนอในมิติของกระบวนการบริหารงานวิจัยตามแนวคิดวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงพัฒนา (Act) เพื่อสะท้อนสภาพจริงของระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยในระดับคณะ ดังนี้

1) การวางแผนบริหารจัดการงานวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การวางแผนบริหารจัดการงานวิจัยของคณะมีระบบและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน โดยเฉพาะการจัดสรรทุนวิจัยภายใน ซึ่งมีการดำเนินงานตามกรอบของมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบสำคัญคือ จำนวนทุนยังไม่สามารถกระจายให้ครอบคลุมคณาจารย์ได้ และการเข้าถึงแหล่งทุนภายนอกยังมีข้อจำกัด ด้านทุนวิจัยภายใน พบว่า คณะมีการจัดสรรทุนจำนวนจำกัด โดยกำหนดวงเงินทุนในลักษณะคงที่ ซึ่งคณะได้รับงบประมาณสำหรับการบริหารจัดการงานวิจัยจำนวน 320,000 บาท จัดสรรเป็นทุนวิจัย จำนวน 8 ทุน ทุนละ 40,000 บาท การจัดสรรงบประมาณดังกล่าวเป็นไปตามแนวปฏิบัติของสถาบันวิจัยและมหาวิทยาลัย ทำให้การดำเนินงานมีกรอบและขั้นตอนที่ชัดเจน ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนว่า รูปแบบการจัดสรรทุนในปัจจุบันมีความเหมาะสมในเชิงการบริหารจัดการ เนื่องจากสอดคล้องกับระเบียบและประกาศของมหาวิทยาลัย โดยผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า “รูปแบบการจัดสรรทุนละ 40,000 บาท ซึ่งได้ 8 ทุนนี้ถือว่าดีในแง่ของการบริหารจัดการ เพราะมันสอดคล้องกับระเบียบและประกาศของมหาวิทยาลัย ทำให้การบริหารงานไม่ยุ่งยาก” อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังพบข้อจำกัดด้านการกระจายทุน เนื่องจากจำนวนทุนมีไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนคณาจารย์ของคณะ ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนว่า “จำนวนคณาจารย์ในคณะมี 80 คน หากรวมสองภาควิชาแต่มีทุนให้เพียง 8 ทุน ทำให้เงินทุนไม่กระจายไปถึงคณาจารย์อย่างทั่วถึง” ขณะเดียวกัน ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าจำนวนเงินทุนมีใช้ปัญหาหลัก

หากแต่เป็นโอกาสในการเข้าถึงทุน โดยระบุว่า “เงินไม่ใช่ปัญหาหลักแต่การเข้าถึงแหล่งทุนคือปัญหา” ด้านการสื่อสารผลการวิจัยพบว่า คณะมีช่องทางการประชาสัมพันธ์ทุนภายในที่ชัดเจน มีการประกาศทุนอย่างต่อเนื่องและดำเนินการเป็นประจำ โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่า “การประชาสัมพันธ์ทุนวิจัยภายในคณะทำได้ดีอยู่แล้ว โดยจะมีการประกาศปีละ 1 ครั้ง และดำเนินการเป็นประจำ” สะท้อนว่าระบบการสื่อสารข้อมูลทุนภายในเป็นองค์ประกอบที่มีความชัดเจนของการบริหารจัดการงานวิจัย ด้านแหล่งทุนภายนอกยังเป็นข้อจำกัด โดยพบว่าการเข้าถึงทุนภายนอกของคณาจารย์ยังไม่สูง ข้อมูลสัมภาษณ์ระบุว่า “คณะยังขาดการแสวงหาแหล่งทุนภายนอกมาประชาสัมพันธ์ให้กับอาจารย์” และ “การเข้าถึงแหล่งทุนภายนอกของอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ยังไม่สูงมาก และมักจะกระจุกตัวอยู่ที่อาจารย์ไม่กี่คน” ด้านความต้องการพัฒนาศักยภาพและเครือข่ายด้านการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายด้านการวิจัย โดยเห็นว่าการพัฒนาความรู้ความสามารถในการทำวิจัยเป็นพื้นฐานสำคัญก่อนการขยายเครือข่ายและการแสวงหาแหล่งทุน ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า “สิ่งสำคัญคือการมุ่งเน้นพัฒนาให้คณาจารย์ในคณะมีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยได้ก่อน ก่อนที่จะไปตั้งเป้าหมายเรื่องการได้รับทุนวิจัยจำนวนมาก หรือการสร้างเครือข่าย” และผู้ให้ข้อมูลยังสะท้อนถึงความต้องการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย โดยเฉพาะการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือหน่วยงานภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยและการขอทุน รวมถึงการจัดประชุมวิชาการอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลยังให้ความสำคัญกับการมีคู่มือการดำเนินงานวิจัยที่เข้าถึงได้ง่าย โดยเฉพาะคู่มือที่ครอบคลุมขั้นตอนตั้งแต่การขอทุนจนถึงการปิดโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อคณาจารย์ โดยเฉพาะผู้ที่ยังไม่มีประสบการณ์ด้านการวิจัย

ดังนั้น ผลการวิจัยด้านการวางแผนสะท้อนว่า คณะมีระบบการบริหารจัดการที่ดำเนินการตามแนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัยและมีระบบการสื่อสารที่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ประเด็นสำคัญที่พบ ได้แก่ ข้อจำกัดของจำนวนทุนภายใน การเข้าถึงแหล่งทุนภายนอก และความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์และเครือข่ายด้านการวิจัย

2) การปฏิบัติตามแผนบริหารจัดการงานวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การดำเนินงานตามแผนของคณะมีขั้นตอนและกลไกการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยเฉพาะการประกาศทุนวิจัยภายใน การแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา และการประสานงานกับมหาวิทยาลัย ขณะที่ข้อจำกัดสำคัญอยู่ที่การประชาสัมพันธ์และสนับสนุนการเข้าถึงทุนภายนอก ตลอดจนภาระงานของเจ้าหน้าที่ การดำเนินงานทุนวิจัยภายในมีการประกาศและดำเนินการเป็นประจำ โดยมีคณะกรรมการทำหน้าที่พิจารณาข้อเสนอโครงการและส่งต่อกระบวนการตามระบบของมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานด้านทุนภายนอกยังไม่สามารถสนับสนุนคณาจารย์ได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากการประชาสัมพันธ์และการแสวงหาแหล่งทุนยังมีข้อจำกัด ในด้านบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และสามารถบริหารจัดการงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด แต่ต้องรับผิดชอบภารกิจหลายด้าน ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า “เจ้าหน้าที่ทำงานเต็มที่ และสามารถบริหารจัดการให้งานแล้วเสร็จทันตามเวลาที่กำหนดได้” แต่ในขณะเดียวกัน “เจ้าหน้าที่ปัจจุบันไม่ได้ทำงานเพียงแค่งานวิจัยหน้าเดียว แต่รับผิดชอบงานหลายด้าน เช่น งานประกันคุณภาพ งานแผน งานความเสี่ยง และงานต้นทุนต่อหน่วยของคณะ” ภาระงานดังกล่าวสัมพันธ์กับข้อจำกัดด้านความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ภาระงานหลายด้านทำให้ “ความเชี่ยวชาญ ความรอบรู้ และความเจือจางในเรื่องของการเซ็นสัญญา การบริหารงานวิจัย หรือการหาแหล่งทุนภายนอกมานำเสนอให้กับอาจารย์ยังไม่เต็มที่”

ดังนั้น ผลการวิจัยด้านการดำเนินงานพบว่า ระบบการปฏิบัติงานพื้นฐานสามารถดำเนินการได้ตามกรอบที่กำหนด แต่ประสิทธิภาพในการสนับสนุนงานวิจัยภายนอกยังได้รับผลกระทบจากข้อจำกัดด้านการประชาสัมพันธ์และภาระงานของบุคลากร

3) การตรวจสอบหรือการประเมินในการดำเนินงานวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คณะมีระบบตรวจสอบและติดตามงานวิจัยตามแนวทางของมหาวิทยาลัย ทั้งการพิจารณาข้อเสนอโครงการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การแจ้งผล และการติดตามรายงานความก้าวหน้า โดยภาพรวมผู้ให้ข้อมูลมองว่าระบบพื้นฐานสามารถดำเนินการได้ตามปกติ แต่ยังมีข้อจำกัดด้าน

บทบาทเชิงรุกของคณะในการติดตามนักวิจัย ด้านการประเมินข้อเสนอโครงการ พบว่า คณะเป็นผู้ประสานผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับทุนที่คณะบริหารจัดการ และแบบประเมินที่ใช้ครอบคลุมประเด็นของโครงร่างวิจัย ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า “แบบประเมินที่ใช้สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยนั้น ครอบคลุมทุกประเด็นของโครงร่างวิจัย” ขณะเดียวกัน ผู้ให้ข้อมูลเสนอว่าผู้ทรงคุณวุฒิควรมีความหลากหลายและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่สามารถพัฒนา งานวิจัยได้อย่างเหมาะสม ด้านการติดตามความก้าวหน้า ผลการวิจัยพบว่า ระบบในระดับคณะและมหาวิทยาลัยมีการติดตาม ตามปกติ และในสัญญาวิจัยมีการกำหนดงวดงบประมาณและเอกสารประกอบไว้อย่างชัดเจน โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่า “ส่วนใหญ่ จะไม่ได้เป็นปัญหาของระบบ” และ “ระบบทั้งในระดับคณะและมหาวิทยาลัยมีการติดตามที่เป็นไปตามปกติอยู่แล้ว” อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในระดับการบริหารจัดการของคณะ พบว่าบทบาทเชิงรุกในการติดตามยังสามารถพัฒนาได้ เนื่องจาก ปัจจุบันการติดตามยังพึ่งพาสถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก ขณะที่ปัญหาที่พบส่วนหนึ่งมาจากผู้วิจัยไม่สามารถ ดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนด โดยข้อมูลสัมภาษณ์ระบุว่า “ปัญหาที่เกิดขึ้นมักมาจากตัวนักวิจัยเองที่ไม่ได้ปฏิบัติตาม ระยะเวลาที่กำหนด”

ดังนั้น ผลการวิจัยด้านการตรวจสอบพบว่า ระบบติดตามและประเมินมีความชัดเจนในระดับโครงสร้างและสามารถ ดำเนินการได้ตามปกติ แต่คณะยังสามารถเพิ่มบทบาทในการติดตามเชิงรุก เพื่อให้สามารถรับรู้และแก้ไขปัญหาของนักวิจัยได้ ก่อนครบกำหนดระยะเวลา

4) การปรับปรุงแก้ไขระบบและกลไกในการดำเนินงานวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แนวทางการปรับปรุง ระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยมุ่งเน้น 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ การเพิ่มโอกาสเข้าถึงทุนภายนอก การพัฒนา ศักยภาพบุคลากร และการปรับกระบวนการทำงานเข้าสู่ระบบดิจิทัล ประเด็นแรก คือ การเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงทุน ภายนอก ผู้ให้ข้อมูลเสนอให้คณะมีระบบประชาสัมพันธ์แหล่งทุนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการใช้สื่อออนไลน์เพื่อเผยแพร่ ข่าวสารและลิงก์การรับสมัครทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ แนวทางดังกล่าวมีความสำคัญต่อการลดการกระจุกตัวของทุนที่ได้รับทุน และเพิ่มโอกาสให้คณาจารย์สามารถพัฒนาผลงานทางวิชาการได้มากขึ้น ประเด็นที่สอง คือ การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับระบบออนไลน์ที่ใช้ในการบริหารจัดการทุนภายนอก เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีภาระงานหลายด้าน ผู้ให้ ข้อมูลจึงเสนอให้พัฒนาความรู้ด้านระบบ NIIS, NAL และ OL เพื่อให้สามารถสนับสนุนนักวิจัยในการทำสัญญา การรายงาน ความก้าวหน้า และการดำเนินงานผ่านระบบออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอให้เพิ่มเจ้าหน้าที่ที่ รับผิดชอบงานวิจัยโดยเฉพาะ เนื่องจากการให้เจ้าหน้าที่คนเดียวรับผิดชอบหลายภารกิจอาจทำให้งานวิจัยเป็นภาระกิจรอง ประเด็นที่สาม คือ การปรับกระบวนการบริหารจัดการเอกสารและการรายงานเข้าสู่ระบบดิจิทัล ผู้ให้ข้อมูลเสนอให้ใช้เว็บไซต์ หรือเครื่องมือ เช่น Google Form และ Google Drive เพื่อให้ นักวิจัยสามารถส่งข้อมูลและรายงานความก้าวหน้าได้โดยตรง ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลา ลดการใช้กระดาษ และเพิ่มความสะดวกในการดำเนินงาน นอกจากนี้ ยังเสนอให้พัฒนาระบบการ ติดตามจากการใช้เอกสารไปสู่อระบบออนไลน์ โดยสามารถอัปโหลดเอกสารและข้อมูลได้จากทุกที่

ดังนั้น ผลการวิจัยด้านการปรับปรุงและพัฒนาระบบ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญกับการเพิ่มโอกาสในการ เข้าถึงทุนภายนอก การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ และการเพิ่มความคล่องตัวของระบบ ติดตามและการประสานงาน

7. อภิปรายผล

ผลการวิจัยเมื่อเปรียบเทียบกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถอภิปรายเป็นประเด็นหลักดังนี้

1) ด้านการวางแผนบริหารจัดการงานวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีแนวทางการวางแผน บริหารจัดการงานวิจัยที่เป็นระบบ มีการกำหนดยุทธศาสตร์งานวิจัยที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของมหาวิทยาลัย และกำหนดประเด็นวิจัยหลักของคณะ อันสอดคล้องกับแนวคิด PDCA ของ Deming ที่ระบุว่า การบริหารจัดการต้องเริ่มจาก

การวางแผน (Plan) ที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) ผลนี้ยังสอดคล้องกับงานของ (Bunyaprapatsorn, 2009)^[1] ที่เน้นว่าการบริหารงานวิจัยเป็นระบบที่ต้องเชื่อมโยงระหว่างนโยบาย แผนงาน โครงการ การดำเนินการ และการติดตามผล โดยใช้ทรัพยากรทั้ง 4M ได้แก่ คน เงิน วัสดุ และการจัดการ (Management) อย่างไรก็ตาม ผลวิจัยสะท้อนปัญหาด้านจำนวนทุนวิจัยภายในที่มีจำกัด เมื่อเทียบกับจำนวนบุคลากรในคณะ ส่งผลให้การกระจายทุนยังไม่ทั่วถึง อันอาจกระทบต่อแรงจูงใจและความมั่นคงในงานวิจัยของคณาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับ Serirat et al. (2002)^[8] กล่าวว่า การบริหารงานวิจัย ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และการควบคุม โดยใช้ทรัพยากรขององค์กรให้เกิด ต้องอาศัยระบบ และกลไกต่าง ๆ เป็นตัวขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย ก็เป็นข้อเสนอที่สอดคล้องกับข้อเสนอของงานวิจัยนี้ ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนภายนอก ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพด้านงานวิจัย

2) ด้านการปฏิบัติตามแผนบริหารจัดการงานวิจัย ในด้านการปฏิบัติผลการวิจัย พบว่าคณะมีขั้นตอนการบริหารจัดการที่ชัดเจน การประชาสัมพันธ์ประกาศทุน และการยื่นขอทุนที่เป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการที่เน้น Process-based Management ตามวงจร PDCA (ขั้น Do) แต่ยังพบข้อจำกัดในด้านระยะเวลาบางกระบวนการ เช่น การอนุมัติทุนและการเบิกจ่าย ที่ใช้เวลาค่อนข้างนาน เนื่องจากโครงสร้างการบริหารต้องผ่านหลายระดับ ตั้งแต่คณะไปจนถึงมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับ Udomsapanya (2011)^[10] ที่กล่าวว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยในการดำเนินโครงการคือ ความล่าช้าในขั้นตอนการบริหารและการจัดการอันเกิดจากโครงสร้างองค์การที่ซับซ้อน และใกล้เคียงกับ งานวิจัยของ Ratthaban and Rawadchu (2018)^[7] ที่เสนอให้ลดขั้นตอนการดำเนินการ ส่งเสริมช่องทางบริการที่หลากหลาย และเร่งรัดกระบวนการอนุมัติทุน ก็เป็นข้อเสนอที่สอดคล้องกับข้อเสนอของงานวิจัยนี้ที่เห็นควรลดความซับซ้อนและเพิ่มช่องทางออนไลน์ในการดำเนินการ เพื่อเพิ่มความรวดเร็วและลดภาระงานด้านเอกสารของนักวิจัย

3) ด้านการตรวจสอบและการประเมินผล คณะมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะ ทั้งการรายงานความก้าวหน้า การตรวจสอบคุณภาพรายงาน และการประเมินผลงานโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งตรงกับหลักการของ การประกันคุณภาพการศึกษา (QA) ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้กำหนดให้เป็นภารกิจสำคัญที่ต้องมีระบบตรวจสอบคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผลนี้ยังสะท้อนความสำคัญของแนวคิดการบริหารเชิงระบบ (System Management) ที่ต้องอาศัยการควบคุม (Controlling) และตรวจสอบตามลำดับขั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ตามแนวคิดของ (Deephai boon, 2022)^[2] ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอให้คณะเพิ่มบทบาทในการติดตามเชิงรุก เพื่อให้สามารถรับรู้และแก้ไขปัญหาของนักวิจัยได้

4) ด้านการปรับปรุงแก้ไขระบบและกลไก มีข้อเสนอแนะให้คณะเพิ่มจำนวนทุนวิจัย โดยอาจลดวงเงินต่อทุนเพื่อให้กระจายได้กว้างขึ้น และจัดอบรมต่อเนื่องให้คณาจารย์มีความรู้ด้านการเขียนข้อเสนอโครงการเพื่อขอทุนทั้งภายในและภายนอก รวมถึงการสร้างเครือข่ายกับสถาบันต่าง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางของ National Research Council of Thailand. (2008)^[5] ที่แนะนำให้มีการสร้างเครือข่ายร่วมมือเพื่อพัฒนาโครงการวิจัยที่มีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งคณะได้ดำเนินการ เช่น การจัดประชุมวิชาการเพื่อสร้างเครือข่ายและเพิ่มโอกาสการเผยแพร่ผลงานวิจัย การวิจัยครั้งนี้ยืนยันว่าการบริหารจัดการงานวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความเป็นระบบ มีการวางแผนปฏิบัติ ตรวจสอบ และปรับปรุง (PDCA) ตามกรอบการบริหารงานวิจัยที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและ วช. กำหนดไว้ มีแนวโน้มสนับสนุนบุคลากรอย่างจริงจัง แต่ยังมีประเด็นที่ควรปรับปรุง ได้แก่ การกระจายทุนให้ทั่วถึงและหลากหลาย การใช้เทคโนโลยีจัดทำคู่มือให้นักวิจัยรุ่นใหม่ การประชาสัมพันธ์ทุนวิจัยภายนอกให้เข้มข้นยิ่งขึ้น และการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอกอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสนับสนุนให้คณาจารย์มีโอกาสพัฒนาผลงานวิจัย เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งระดับชาติและนานาชาติ ตอบสนองต่อพันธกิจหลักด้านการวิจัยและคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

8. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการศึกษาระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย สามารถสังเคราะห์องค์ความรู้เป็น “ระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการตามวงจร PDCA” ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพต้องเชื่อมโยง ระบบ กลไก บุคลากร ทรัพยากร และเทคโนโลยีดิจิทัล ให้ทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1) Plan – การวางแผนและสร้างโอกาสเข้าถึงทรัพยากร กำหนดนโยบายและแผนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยและบริบทของคณะ พร้อมพัฒนาระบบทุนทั้งด้านจำนวน รูปแบบ และช่องทางเข้าถึงทุนภายนอก เพื่อสร้างโอกาสให้นักวิจัยอย่างทั่วถึง

2) Do – การดำเนินงานอย่างเป็นระบบและคล่องตัวจัดกระบวนการบริหารงานวิจัยให้ชัดเจนตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ การยื่นข้อเสนอ การพิจารณา การทำสัญญา และการดำเนินโครงการ โดยลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ใช้เทคโนโลยีสนับสนุน และพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สามารถสนับสนุนนักวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) Check – การติดตามและตรวจสอบเชิงรุกติดตามคุณภาพข้อเสนอโครงการ ความก้าวหน้า และผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ข้อมูลเพื่อแจ้งเตือน ให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาก่อนเกิดผลกระทบ พร้อมส่งเสริมความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของนักวิจัย

4) Act – การนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาระบบ นำผลการติดตามและประเมินมาปรับปรุงการจัดสรรทุน การประชาสัมพันธ์แหล่งทุนภายนอก การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การพัฒนาบุคลากร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ผลการดำเนินงานนำไปสู่การวางแผนรอบใหม่อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ สามารถสังเคราะห์ กลไกสนับสนุน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) นโยบายและแผน (2) ทุนและทรัพยากร (3) บุคลากรและความเชี่ยวชาญ (4) เครือข่ายความร่วมมือ และ (5) เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งต้องเชื่อมโยงและสนับสนุนกันตลอดวงจร PDCA โดยข้อจำกัดขององค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบโดยรวม

ดังนั้น องค์ความรู้สำคัญจากการวิจัยคือ “PDCA ที่มีประสิทธิภาพต้องมีระบบและกลไกสนับสนุน” โดย Plan มุ่งสร้างโอกาสเข้าถึงทรัพยากร Do เน้นกระบวนการและบุคลากรที่พร้อม Check ใช้การติดตามเชิงรุก และ Act นำข้อมูลกลับมาปรับปรุงระบบอย่างเป็นรูปธรรม โดยมี เทคโนโลยีดิจิทัลและเครือข่ายความร่วมมือ เป็นกลไกสนับสนุนตลอดกระบวนการ เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยให้มี ความคล่องตัว ทั่วถึง และต่อเนื่อง มากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 2

โมเดลองค์ความรู้ : ระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการตามวงจร PDCA คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

9. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1. ควรจัดทำคู่มือการขอทุนวิจัยที่มีรูปแบบกระชับ ชัดเจน และเข้าถึงได้ง่าย เพื่อเป็นแนวทางให้คณาจารย์และบุคลากรสามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการดำเนินการยื่นขอทุนได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว อันจะช่วยลดข้อผิดพลาดและเพิ่มจำนวนข้อเสนอโครงการที่ผ่านการพิจารณา

2. ควรให้มีการปรับแนวทางการจัดสรรทุน โดยจัดแบ่งระดับวงเงินทุนให้หลากหลาย รองรับโครงการวิจัยที่มีขนาดและลักษณะความต้องการที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้นักวิจัยทั้งหน้าใหม่และผู้มีประสบการณ์ได้รับการสนับสนุนอย่างทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. นำนวัตกรรมดิจิทัล เช่น Google Form, Google Drive หรือระบบลักษณะเดียวกับ ThaiJo มาใช้ในการจัดเก็บและบริหารข้อมูล จะช่วยลดขั้นตอนการจัดทำเอกสาร เพิ่มความสะดวกและรวดเร็วในการดำเนินการของผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัย รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านวิจัย

2. ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานวิชาการภายนอก ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อเปิดโอกาสในการดำเนินงานวิจัยร่วมกัน ซึ่งจะช่วยยกระดับมาตรฐานงานวิจัยของคณะ

REFERENCE

- [1] Bunyaprapatsorn, C. (2009). *Driving organizations toward goals*. Prachachat Business.
- [2] Deephaiboon, S. (2022). *Quality assurance of research work of agencies*.
http://www.navy.mi.th/nrdo/jreport/mmaga/maga1_49/p7149.pdf
- [3] Faculty of Humanities and Social Sciences. (2024). *Self-assessment report (SAR) for academic year 2024*. Loei Rajabhat University.
- [4] Khongthiang, S. (1999). *Principles of educational administration* (2nd ed.). Ramkhamhaeng University.
- [5] National Research Council of Thailand. (2008). *Evaluation of research performance at the national level*.
- [6] Phuchareon, W. (2001). *Guidelines for internal quality assessment in educational institutions*. Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology and National Education Standards and Quality Assessment Promotion Institute.
- [7] Ratthaban, P., & Rawadchu, P. (2018). *Development of the process for submitting completed research reports*. Mahasarakham Rajabhat University.
- [8] Serirat, S., Hirankiti, S., & Wanichyaphon, S. (2002). *Organization theory*. Diamond in Business World.
- [9] Tharasrisutthi, P., & Towanabut, W. (1999). *Principles and theories of educational administration*. Ramkhamhaeng University Press.
- [10] Udomsapanaya, W. (2011). *Problems and obstacles in the performance of the civil engineering section of subdistrict administrative organizations in Mae La Noi District, Mae Hong Son Province* (Special problem) [Unpublished master's thesis]. Burapha University.